Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

PSR PALOSUOJELURAHASTO

ERICA tulee – olemmeko valmiit?

Erityisasiantuntija Teemu Luukko, SM / PEO, pelastustoimen ERICA pääkäyttäjä
Viestipäällikkö Janne Hartikainen, KSPEL, pelastustoimen ERICA pääkäyttäjä

Kuka hän on?

- ERICA on viranomaisten yhteiskäyttöinen tietojärjestelmä.
  Käyttäjinä ovat pelastustoimi, poliisi, sosiaali- ja terveystoimi, Rajavartiolaitos sekä Hätäkeskuslaitos.
- Käyttö (Lainsäädäntö)
  - verkostoituneen hätäkeskustoiminnan tuottaminen
  - Pelastustoiminnan suunnittelu sekä johtokeskustoiminnan tuottaminen, joka pelastustoimessa tarkoittaa johto/ tilannekeskuskäyttöä riippuen tarpeesta
- Pelastustoimi on käyttänyt järjestelmää jo vuodesta 2016 perustietojen syöttämisen näkökulmasta.

ERICA yleisesti

- Client käyttöpaikkoja noin 300 kappaletta (lisäksi oppilaitosten ja muiden koulutuskäyttö-paikkoja noin 150)
- Käyttäjämäärä (suorannaiset ja kenttäjärjestelmän kautta) 12 000-16 000)
  - Pelastustoimessa tällä hetkellä noin 200 käyttäjää
- Kenttäyksiköitä noin 10 000-14 000, joiden kautta järjestelmää osaltaan hyödynnetään.
- Lähtökohtana hätäkeskustietojärjestelmän käytettävyyden ja toimintavarmuuden parantaminen, ilmoittajien luotettavampi paikantaminen sekä **toimintayksiköiden reaaliaikaisen paikka- ja tilatiedon hallinnan tehostaminen sekä johtaminen.**

ERICA aikataulu

- Järjestelmätestaus käynnissä.
  - Hyväksymistestit
- Operatiivinen status saavutetaan syksyllä
- Käyttöönottoaikataulu syksyn 2018 aikana.
  - Tulevien versioiden 2.0 ja 2.1 käyttöönotot

ERICA ja KEJO

- ERICA tarvitaan ennen KEJO:n (Kenttäjärjestelmä) käyttöönottoa
  - KEJO:n hyödyntää ERICA:n tietoja ja ominaisuuksia.
- KEJO:n käyttöönotto 2019-2020.
  - Korvaa nykyiset kenttäjärjestelmät
  - PEKE, Merlot ja muut sovellukset toimivat siirtymävaiheen ajan rinnakkaisina järjestelminä.
- KEJO:lla voidaan hallinnoida tehtäviä ja yksikön tehtävien suoritusjärjestystä käyttöoikeuksien mukaisesti
- KEJO järjestelmän käytön laajuudesta päättää pelastuslaitos.

ERICA:n ominaisuudet

- Portal (selainkäyttö)
  - Tietojärjestelmän tietojen syöttämiseen, ylläpitämiseen ja varmentamiseen sekä mm. viestintään (vaara- ja mediatiedote).
    - Pelastustoimi ylläpitää kaikkia omia tietojaan
  - Käytössä jo tällä hetkellä SM:ssä , Pelastusopistolla ja pelastuslaitoksissa.

- Client (tietojärjestelmän operatiivinen käyttöliittymä)
  - Hätäkeskustoiminnan ja johtokeskustoiminnan käyttöliittymä
  - Sisältää VIRVE ja puhelintoiminnallisuudet sekä liitynnät eri rekistereihin ja liittymiin.

Client

- Useista elementeistä koostuva käyttöliittymä.
- Peruskäyttö kahdella näytöllä, toisella kartta.

- Ilmoituksen vastaanotto ja riskinarvio, hälyttäminen, tehtävän elinkaaren hallinta, yhteydenpito kenttäyksiköihin ja muihin yhteistyökumppaneihin, rekisterikyselyt, logistiikan hallinta, yksikön tehtäväjonon hallinta.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

ERICA ohjeistaminen ja päätöksenteko pelastustoimessa

- Päätökset ja linjaukset (yhtenäinen tavoitetila ja –linja)
  - SM
  - Pelastusjohtajat (pelastuslaitokset)
- ERICA pääkäyttö
  - Vuodesta 2014
  - Pääkäyttäjäryhmä mm.: Pelastustoimen ERICA pääkäyttötoiminteen ohjaus ja koordinointi, ERICA käyttöönottoon liittyvä valtakunnallinen valmistelu ja koordinointi, tietojen syötön ja ylläpidon ohjeistus ja koordinointi, järjestelmän käytönvalvonta, virheraportoinninkoordinointi, valtakunnallisen tietojen ylläpito, koulutuksen koordinointi sekä pääsynhallintaan ja käyttöoikeuksiin liittyvä hallinnointi ja koordinointi, järjestelmän käytön ja kehityksen koordinointi sekä yhteistyö muiden viranomaisten pääkäyttäjien kanssa.

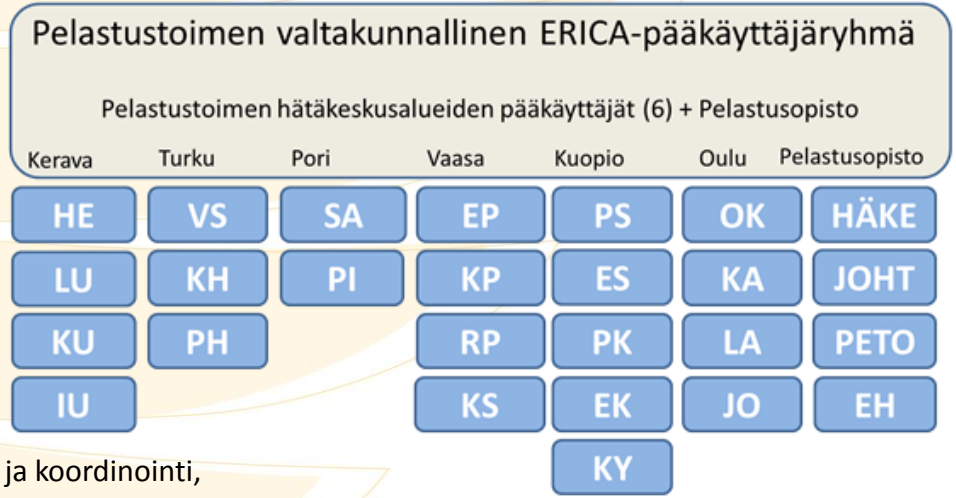

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Pelastustoimen ERICA pääkäyttötoiminne

Hätäkeskus pääkäyttöryhmä

Hätäkeskuslaitoksen asettama.

Pelastustoimelle 2 edustaja ryhmässä.

Pelastustoimen osalta päätökset tehdään muualla.

Valtakunnalliset pelastustoimen pääkäyttäjät:
Teemu Luukko, SM
Janne Hartikainen, KSPEL

Pelastustoimen pääkäyttöryhmä

SM/PEO asettama.

Pelastustoimen pääkäytön ohjaus ja valvonta.

ERICA kehittämisen koordinointi pelastustoimessa ml. koulutus.

Resurssi:

SM/PEO (pj)

Alueen pääkäyttäjät (6)

Pel ERICA- asiantuntija

Pelastusopisto

Pelastustoimen alueellinen pääkäyttöryhmä

Alueellinen pääkäytön koordinointi.

Ko. alueen pelastuslaitosten sopima/asettama.

Resurssit:

Aluepääkäyttäjä (pj)

Ko. alueen pelastuslaitosten pääkäyttäjät

PELASTUSLAITOSKOHTAINEN ORGANISOINTI

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Pelastustoimen ERICA pääkäyttötoiminne

Hätäkeskus pääkäyttöryhmä

Hätäkesku
asettama.

Pelastustoim
edustaja ryh

Pelastustoim
päätökset t
muualla.

Valtakunnal
pelastustoim
pääkäyttäjä
Teemu Luu
Janne Harti
KSPEL

pääkäytön
ti.

osten
ttama.

ttäjä (pj)

osten
t

Pelastustoimen ERICA pääkäyttäjäryhmä:

Teemu Luukko (pj), SM
Janne Hartikainen (vpj), KSPEL
Mikko Jääskeläinen, SM

KERAVA:	Juha Lindholm
TURKU:	Juha Mujunen
KUOPIO:	Vesa Leinonen
VAASA:	Jukka Kangasvieri
PORI:	Tomi Anttila
OULU:	Mikko Malmstedt
PELASTUSOPISTO:	Titta Lindholm

Miten ERICAn käyttöönotto näkyy?

- Hälyttäminen.
  - Viestit: Sisältö tulee olemaan erilainen.
  - Puhesyntetisaattori: Vastaavat tiedot puhella.
- Tehtävien kiireellisyysasteet ja yksiköiden varausasteet.
  - Tehtävien priorisointi helpottuu ja varattujen yksiköiden käyttö suoraviivaistuu.
  - Pelastuslaitos ohjeistaa käytön omista tarpeistaan.
- Vasteiden muodostumisen periaate muuttuu täysin
  - Yksiköiden hälyttämisestä ominaisuuksien hälyttämiseen.
  - Oikeilla ominaisuuksilla varustettu, oikeassa paikassa oleva (lähin tarkoituksen-mukaisin), oikeassa tilassa (tilatieto) oleva yksikkö hälytetään

Ominaisuudet ovat mallia:
Sammutus
Pelastusjoukkueen johtaja
jne.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Yksikön käytettävyys

- Pelastustoimen tilamalli, jonka avulla yksikön käytettävyyteen vaikutetaan.
- Yksikön tilan sisällä useita eri statuksia.
- Yksikön tila ja varausaste vaikuttaa suoraan yksikön käytettävyyteen.

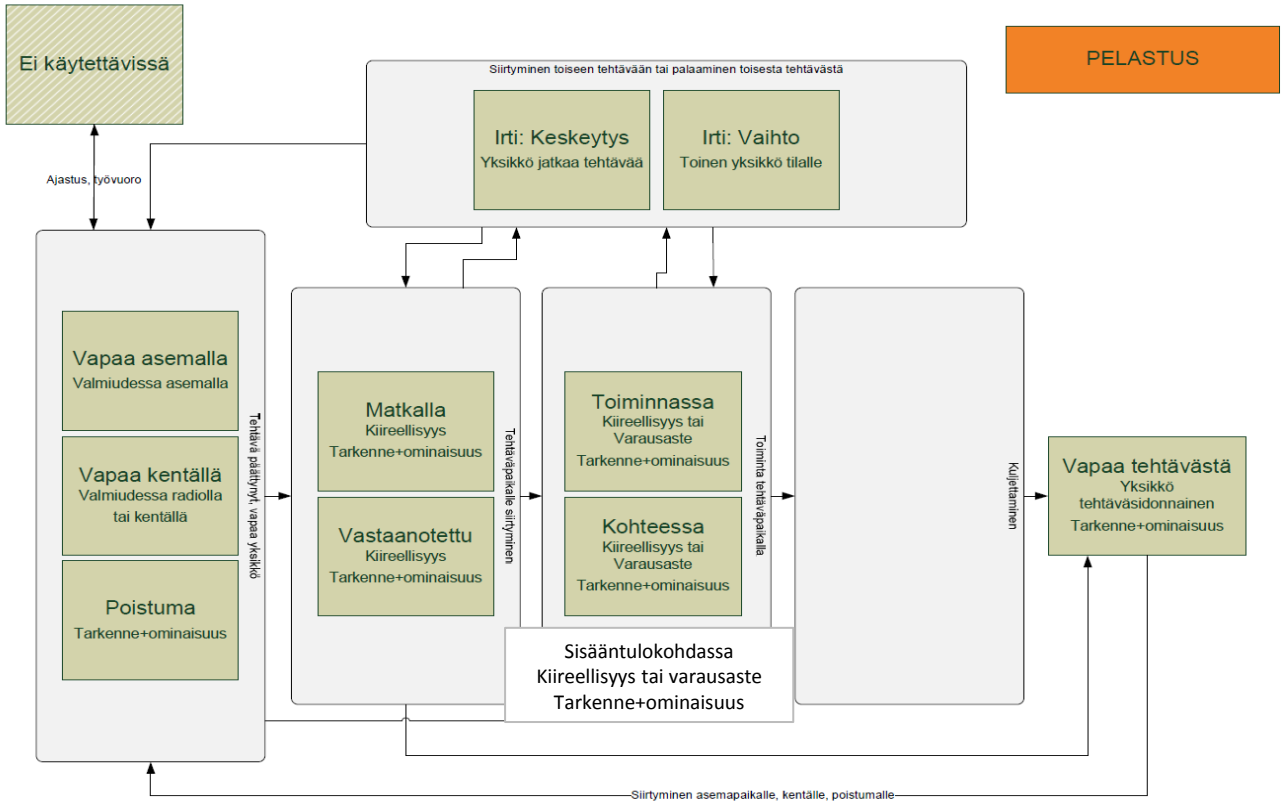

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Kiireellisyys- ja varausaste

TEHTÄVÄN KIIREELLISYYS	TEHTÄVÄNKÄSITTELYOHJE PERUSTE	SIIRTYMINEN KOHTEESEEN
A kiireellisyyden tehtävä	vaatii välitöntä ihmisen tai suurien omaisuusarvojen pelastamista	Siirtyminen onnettomuuspaikalle tapahtuu hälytysajona.
B-luokan kiireellisyysluokan tehtävä	on varmentamaton, mahdollisesti henkeä pelastava tai suuria lisävahinkoja estävä tehtävä.	Siirtyminen onnettomuuspaikalle tapahtuu hälytysajona.
C – kiireellisyysluokan tehtäviä	ovat staattiset onnettomuudet, joissa ei ole todennäköistä, että tapahtuu lisävahinkoja tai vähäisiä lisävahinkoja estävä tehtävä.	Siirtyminen onnettomuuspaikalle ei tapahdu hälytysajona, ellei pelastustoiminnan johtaja katso sitä saamiensa tietojen perusteella tarpeelliseksi.
D – kiireellisyysluokan tehtävä	ei edellytä välittömiä toimia, mutta se on hoidettava toiminnallisesti sopivana tai asiakkaan kanssa erikseen sovittuna ajankohtana.	Siirtyminen onnettomuuspaikalle ei tapahdu hälytysajona.

YKSIKÖN VARAUSTE	TEHTÄVÄNKÄSITTELYOHJE
Varausaste A	yksikköä ei voi käyttää muihin tehtäviin.
Varausaste B	yksikön lähtövalmius seuraavalle tehtävälle on kaluston ja suoritettavan työn vuoksi vaikeaa *Irrottaminen toiselle A/B tehtävälle edellyttää pelastustoiminnanjohtajan päätöstä.*
Varausaste C	yksikkö käytettävissä kiireellisempään tehtävään 5 minuutin viiveellä. *Yksikkö voidaan hälyttää A/B tehtävälle vasteenlaskennassa (1min valmiusajalla – näkyy päivystäjälle, että yksikkö toisessa tehtävässä).*
Varausaste D	yksikkö hälytettävissä kiireellisempään tehtävään välittömästi. *Yksikkö voidaan hälyttää A/B tehtävälle vasteenlaskennassa (1min valmiusajalla – näkyy päivystäjälle, että yksikkö toisessa tehtävässä).*

Pelastuslaitokset ohjeistavat käytön

Miten ERICAn käyttöönotto näkyy?

- Riskianalyysit on luotu
  - Tehtävänkäsittelyohje (1/2018)
  - pelastustoimi ylläpitää omansa
- Vastemalleilla kerrotaan, mitä ominaisuuksia mihinkin tehtävään tarvitaan
- Yksiköllä on ominaisuuksia, joiden perusteella se nousee tai ei nouse vasteeseen.
  - Sanallinen vaste

Mitä sopimuspalokunnissa tulisi tehdä?

- Tietoturvallisuuden kehittäminen pelastuslaitoksen ohjeiden mukaisesti ja oman tietoturvan kehittämisen tunnistaminen
  - Lainsäädäntö (mm. pelastuslaki, julkisuuslaki) edellyttää
  - Tietojen luottamuksellisuus pitää turvata läpi toimialan
- Omien vahvuusalueiden löytäminen (reservipalokunnat, muut erikoistumista vaativat palokunnat)
- Yksiköiden kyvykkyyden merkityksen huomiointi.
  - Mitä kyvykkäämpi palokunta, sen enemmän ominaisuuksia yksiköillä voi olla. (Pelastuslaitos päättää).
  - Hyvillä ominaisuuksilla ja hyvällä lähtövalmiudella oleva yksikkö nousee helpommin vasteeseen.
- Kiireellisyys- ja varausasteiden käyttöönottaminen (pelastuslaitos ohjeistaa)
  - Kaikki hälytykset eivät edellytä "sinivilkkuja"

Tietoturvallisuus

- Pelastustoimi on yksi turvallisuusviranomaisista.
  - Hallinnon turvallisuusverkon palvelut
- Pääsy tietoon rajataan käyttöoikeuksilla.
  - Virve, tekstiviestit, hälyttämisjärjestelmät, kenttäjärjestelmät…
  - mm. hälytysviestejä ei saa säiliö eikä tietoa saa välittää eteenpäin
- Käyttöön luovutetuilla päätelaitteilla voi myös päästä tiettyihin ei julkisiin tietoihin. (tehtävään liittyen kohteiden tietoja, varotiedot, jne.)
- Jokainen vastaa osaltaan tietojen oikeasta käsittelystä (mm.vaitiolovelvollisuus)
  - Jokaisen oman vastuun hoitaminen tiedon hyödyntämisen, käyttämisen ja vaitiolovelvollisuuden osalta on tärkeää.
- Koko pelastustoimessa on käynnissä tietoturvallisuuden kehittämishanke, jonka kautta valmiuksia velvoitteiden täyttämiseen luodaan.
  - Ohjeistusta luodaan pelastuslaitoksille.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto

Muuta huomioitavaa

- ERICA käyttöönottaminen on ensimmäinen askel kohti pelastustoimen yhteistä tietojärjestelmä kokonaisuutta
  - ERICA sekä perus-infra (mm. tietoliikenne, päätelaitteet, pääsynhallinta, viestintäpalvelut) ovat perusta muulle kehittämiselle pelastustoimessa.
  - Lähivuosina koko pelastustoimen ICT kokonaisuus muuttuu nykyisestä
    - Paljon käyttöönottamisia, uusia versioita, vaikutusta toimintaan sekä toiminnan yhdenmukaistumiseen.
    - Lainsäädännöt vaatimuksien huomioiminen.

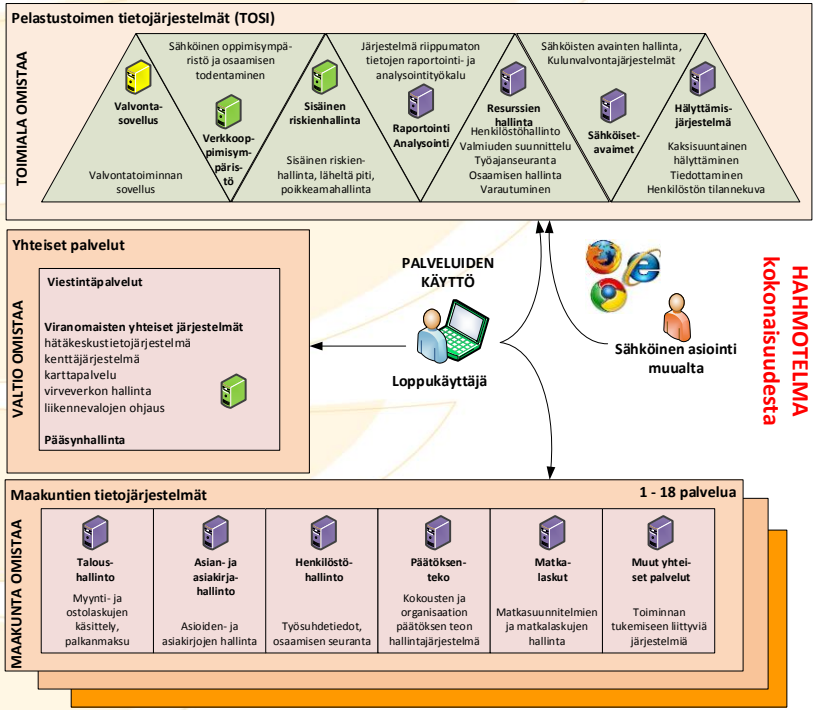

KIITOS!

Teemu Luukko

Erityisasiantuntija

Sisäministeriö

Janne Hartikainen

Viestipäällikkö

Keski-Suomen pelastuslaitos

www.pelastuslaitokset.fi